

Realitat o fake news?

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competència específica 1 a desenvolupar (1)

2. Configurar l'entorn personal d'aprenentatge interactuant i aprofitant els recursos de l'àmbit digital per optimitzar i gestionar l'aprenentatge permanent.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CD1, CD2, CD3, CPSAA1, CPSAA4, CPSAA5 i CE3.

Criteri d'avaluació

2.2. Buscar, seleccionar i arxivar informació en funció de les seves necessitats fent ús de les eines de l'entorn personal d'aprenentatge amb sentit crític i seguint normes bàsiques de seguretat en la xarxa.
2.3. Crear, programar, integrar i reelaborar continguts digitals de manera individual o col·lectiva, seleccionant les eines més apropiades per generar nou coneixement i continguts digitals de manera creativa, respectant drets

d'autor i les llicències d'ús.

Competència específica 2 a desenvolupar (2)

5. Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes ateses les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i per donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de sortida: CCL1, CP2, CD2, CD3, CPSAA4, CPSAA5, CE1.

Criteris d'avaluació

5.1. Planificar la redacció de textos escrits i multimodals senzills, atesa la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal; redactar esborranys i revisar-los amb ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta, i presentar un text final coherent, cohesionat, correcte i amb el registre adequat.

Sabers bàsics (1)

- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge.
- Cerca i selecció d'informació.
- Edició i creació de continguts.
- Comunicació i col·laboració en xarxa.
- Publicació i difusió responsable en xarxes.

Sabers bàsics (2)

- Propietats textuais: coherència, cohesió, adequació i correcció.
- Gèneres discursius propis de l'àmbit social. Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital i riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa. Anàlisi de la imatge i dels elements paratextuals dels textos icònics, verbals i multimodals.

Context o contextos

Social.

Dinàmiques de presa de consciència

En arribar a 4t d'ESO, els alumnes han rebut una formació

considerable i actualitzada en un conjunt d'àmbits molt extens. Malgrat això, les diferents xarxes socials i la desinformació que hi circula fan que molts d'ells dubtin de la veracitat d'algunes afirmacions que la societat científica accepta com certes. D'altra banda, mitjans de comunicació de diferents colors polítics sovint donen interpretacions creuades a les dades de les quals es disposen. Enmig d'aquesta situació amb notícies falses i desinformació, és necessari disposar de les eines per analitzar les dades públiques i contrastar-les. L'ús d'ordinadors i el programari apropiat ajuda a analitzar-les, observar-les de forma gràfica i extreure conclusions objectives. Hi ha diferents projectes que ja fan feina contra la desinformació ([WikiHow](#), [Nacions Unides](#)).

Per introduir la seqüència didàctica, es proposa la lectura d'un text de caire científic sobre un tema d'actualitat, amb dades tabulades i gràfics que facilitin la seva lectura i interpretació. El text utilitzat presenta l'estructura i el format concordes amb les normes de

ESO. 4t curs. Digitalització (1) i Llengua catalana i literatura (2)

publicació dels articles científics i ve acompanyat de qüestions per comprovar la comprensió lectora de l'alumnat i la seva facilitat per llegir textos discontinus.

Posteriorment, és important explicar a la classe el tractament que se li ha donat a les dades per poder representar-les i fer la seva lectura més simple. En aquest punt, es presenta la font original de la informació, s'introdueixen les eines de tractament, representació i redacció que es faran servir i s'explica que aquestes tècniques serveixen per analitzar una gran quantitat de problemes molt diversos.

Iniciant l'activitat d'aquesta manera es pretén deixar clar des del començament quin és el producte final que es vol aconseguir.

En aquest punt, es donen a conèixer les rúbriques que es faran servir a l'avaluació final per donar una referència clara sobre el grau d'assoliment al qual han d'arribar en els diferents aspectes.

Instruccions i materials

L'alumnat ha de disposar d'un ordinador amb connexió a internet i

una suite ofimàtica (full de càlcul i processador de textos).

Descripció i planificació de la tasca o tasques. Tipus i característiques del producte o productes obtinguts

Per introduir o recordar el funcionament del full de càlcul, es realitzen activitats amb enunciats tancats que duguin a l'ús de diferents funcions pel tractament de les dades i a l'obtenció de diferents tipus de gràfics. Per assegurar un ús adequat del procesador de textos, es presenta una plantilla amb el format adaptat a l'estàndard IEEE per a la presentació de treballs d'investigació.

Una vegada realitzat aquest treball guiat, és quan els estudiants han de triar un problema que els resulti interessant o els provoqui incertesa per tal d'investigar-lo de forma autònoma. Es poden fer propostes perquè sàpiguen en quin tipus de preguntes ens volem centrar.

Alguns exemples són:

- Com evoluciona la posidònia?
- De veritat el canvi climàtic afecta a les Balears?

- Ha ajudat la vacunació al control de la COVID-19?

- De veritat existeix la violència masclista?

A la pàgina de [l'institut nacional d'estadística](#) es poden trobar dades relacionades amb una gran varietat de temes.

El producte final que s'espera d'aquesta situació d'aprenentatge és una revista d'investigació duta a terme amb la col·laboració de tots els membres del grup com autors d'articles d'índole científica, tecnològica i sociològica. Per tant, una vegada acabat el treball individual o en petit grup, s'haurà de coordinar la maquetació de la revista i s'hauran de decidir qüestions com el títol, la portada...

Procediments de retroacció, revisió i supervisió per part de professorat durant la realització de la tasca o tasques

Fase d'iniciació i coneixements previs: l'observació directa i les valoracions d'aquesta part van encaminades a desenvolupar adequadament les destreses per al tractament i representació de dades.

Fase de producció: la retroacció, revisió i supervisió en aquesta etapa ha de garantir que es seleccionen correctament les fonts de les dades, es fa un tractament correcte per representar-les amb la màxima claredat possible i es redacten correctament els diferents apartats de l'article.

Procediment d'avaluació final, qualificació i transferència del coneixement

Donat que la competència específica 5 i el criteri d'avaluació 5.1 dels currículums de llengües encaixen amb la feina que es desenvolupa en aquesta situació d'aprenentatge, es pot cercar la col·laboració del professorat d'aquestes àrees per dur-la endavant. D'aquesta manera, s'afavoreix el treball interdisciplinari i es reforça la importància de mobilitzar diferents competències a tasques de diferents àmbits. Una vegada presentat el treball individual o en petit grup, i al mateix temps que s'avança en la finalització de la revista, l'alumnat del grup haurà de fer una petita presentació oral a la resta de la

ESO. 4t curs. Digitalització (1) i Llengua catalana i literatura (2)

classe on s'expliquin el tema triat, les dades utilitzades, el seu tractament i representació i les conclusions a les quals s'ha arribat. Avaluació final: a l'inici de la fase de producció es fan públiques les següents rúbriques:

- Rúbrica per la valoració de la recerca i el tractament de dades: l'emplenarà el professorat de l'assignatura.

- Rúbrica per la redacció de textos tècnics: l'emplenarà el professorat de la matèria o el de llengua catalana i literatura amb el que es col·labori.

- Rúbrica per la presentació oral: s'emplenarà per part del professorat i de la resta de l'alumnat del grup (coavaluació).

Qualificació: es tenen en compte les activitats de comprovació realitzades a la primera meitat de la seqüència didàctica i el producte final obtingut a la segona (individual o en petit grup). Aquesta darrera part s'ha de presentar per escrit i oralment davant la classe, de manera que els companys també valoren la qualitat del treball i fan propostes de millora.

Difusió del treball: una vegada avaluat i qualificat el producte final

individual, és el moment adequat per donar-li un sentit col·lectiu i transformar totes les contribucions en una revista amb portada, índex i editorial. En aquest apartat, el professorat explica la feina realitzada i la intenció d'aquesta, destacant les millors aportacions per part del grup. A més, es pot fer una avaluació final del producte conjunt.

La revista acabada pot fer-se pública a la web del centre i també es pot enviar per correu per fer visible la feina realitzada i per demanar l'heteroavaluació a les famílies.